

EDMUND WILCZOPOLSKI

ur. 1929; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Opole Lubelskie, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Opole Lubelskie, II wojna światowa, okupacja niemiecka, Holokaust, transport Żydów austriackich i węgierskich, prześladowanie ludności żydowskiej

Transport Żydów austriackich i węgierskich do Opola Lubelskiego

Pewnego dnia przywieźli kilkanaście czy kilkadziesiąt autokarów inteligencji żydowskiej z Austrii i z Węgier, lekarzy, prawników, przede wszystkim takich. Elegancko ubranych, z rodzinami, z dziećmi, ze wszystkim. I walizy, każdy miał przyzwoite walizy, eleganckie. Przywieźli ich pod kościół, plac był duży pod kościołem, i powiedzieli, że oni tu będą zasiedleni, ponieważ brakuje tu lekarzy, brakuje tego, brakuje tego. I już miejsce dla każdego jest, precyzyjnie przygotowane, z niemiecką dokładnością. Przygotowane były numerki ulic, numer pokoju, jeden numer miała rodzina, a drugi do walizek, przypięty był. I będzie wprowadzenie w tym kościele, bo nie ma innej dużej sali, zapoznanie z warunkami pracy ogólnej. A tu włóżcie te walizki, one pojedą do was, do tego hotelu, tam je odbierzecie, potem samochody wrócą i was wezmą, a wy tutaj się zapoznacie. No i oni wchodzą do tego kościoła, coraz ciasniej było w tym kościele, i w pewnym momencie wzięli psy żandarmi, [żeby] dopchnąć tych ludzi wszystkich. Jak ludzie ci z zewnątrz się pchali do kościoła, bo ich psami szczuli, ci wewnątrz czuli, że coś się dzieje złego, chcieli wyjść, no i wtedy Niemcy na siłę te drzwi zamknęli. Kobiety, mężczyźni, dzieci trzymali kilka dni, nie wiem jak długo, ale z tego, co sobie tak przypominam, około trzech dni – bez wody, bez picia, w pozycji stojącej. [Kolega] mówił, że jak otworzyli te drzwi, a już samochody znowuż były przygotowane, takie budy ciężarowe, to była grupa demonów, ci ludzie. Bez wody, bez jedzenia, bez picia, we własnych ekskrementach wszystko, to wyszło taka lawina. I to właśnie polegało na tym, żeby przed śmiercią upodlić, a to jest rzecz potworna.

Data i miejsce nagrania	2012-10-08, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"